

Хім'як Ірина Василівна
himakirmna@gmail.com

Науковий керівник:
Архипова Є. О., к. філос. н., доц.
ФСП КПІ ім. Ігоря Сікорського

ЦИФРОВІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА СПОРТУ

Суспільні відносини у всьому світі характеризуються процесами глобалізації, інтернаціоналізації, стрімким розвитком та проникненням у всі сфери життя сучасних цифрових технологій. Не є виключенням й публічне управління. Цифровізація всіх сфер публічного управління, у тому числі фізичної культури та спорту, дає змогу суттєво підвищити відкритість, прозорість й ефективність публічного управління, а також значно покращити якість публічно-управлінських послуг. Цифровізація публічного управління стає загальноєвропейським трендом, який отримав новий поштовх до розвитку у зв'язку з епідемією коронавірусу.

Широке застосування цифрових технологій у сфері фізкультури та спорту дозволяють докорінно змінити можливості роботи спортсменів і тренерів, вирішити нагальні проблеми та удосконалити систему планування і прогнозування досліджуваної галузі, а також оптимізувати методи спортивного менеджменту, раціоналізувати використання ресурсів у системі публічного управління цією сферою.

Державна політика у сфері культури та спорту передбачає роботу за такими пріоритетними напрямками, як розвиток спорту вищих досягнень; спортивної інфраструктури, здійснення цифрової трансформації та покращення кадрового забезпечення сфери фізичної культури і спорту [1]. Зазначимо, що цифрова трансформація, яка виділена в окремий напрям, є однією з необхідних умов реалізації окремих завдань в межах інших напрямів.

Наразі Міністерством цифрової трансформації України заплановано реалізувати три проєкти у сфері фізичної культури та спорту, які розроблені відповідно до Стратегії розвитку фізичної культури та спорту до 2028 року. Зазначимо основну суть цих проєктів [2]:

- 1) е-Стадіон. Цифрова трансформація спортивної інфраструктури – проєкт передбачає створення реєстру оцифрованих паспортів спортивних споруд та прозорого механізму замовлення послуг он-лайн щодо їх бронювання та оренди;
- 2) е-Спорт. Цифрова трансформація фізичної культури та масового спорту –

проект передбачає автоматизацію процесу фінансування фізкультурно-спортивних послуг, створення комунікаційної та інформаційної онлайн-платформи для фахівців у сфері фізкультури та спорту, прихильників активного відпочинку.

3) е-Чемпіон. Цифрова трансформація спорту вищих досягнень – проект передбачає запровадження електронного єдиного календарного плану фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів, реєстру спортивних організацій, автоматизація процесу впровадження спортивної медицини та контролю за вживанням допінгу [2].

Одним із ключових підпроектів цього напрямку є розробка та впровадження електронного паспорту спортсмена, який являє собою електронну систему обліку спортсменів, тренерів, суддів та фахівців, а також історії їх взаємодії між собою та іншими суб'єктами галузі, в тому числі фіксація факту участі у спортивних заходах та отриманих результатів [2]. Електронний паспорт спортсмена являє собою систему збору та систематизації різного роду інформації, що необхідна для підготовки та прийняття оптимальних і обґрунтованих публічно-управлінських рішень у спорті вищих досягнень. Причиною запровадження електронного паспорту спортсмена в Україні стала відсутність чіткої та прозорої системи вимірювання необхідних кількісних та якісних показників у сфері фізичної культури та спорту, особливо у системі спорту вищих досягнень, маніпулювання з преміюванням спортсменам і тренерам та одержанням спортивних звань; нераціональне та нецільове використання коштів державного та місцевого бюджетів.

На сьогоднішній день у ході впровадження електронного паспорту спортсмена в Україні здійснено такі заходи: проаналізовано всі бізнес-процеси та комунікаційні зв'язки у сфері спорту вищих досягнень; проведені опитування всіх стейкхолдерів (зацікавлених сторін) щодо наповнення та функціонування відповідних цифрових платформ; визначено всі технічні вимоги та розроблено демо-версію модулю «Електронний календарний план»; описано функціонал та набір даних для Реєстру спортивних організацій; описано функціонал та набір даних для Особистої картки спортсмена; розпочата розробка реєстру спортивних споруд.

У цьому контексті неабиякої важливості набуває не лише декларування зазначених цифрових проектів і заходів, але й їх реальне законодавче, фінансове, організаційне та кадрове забезпечення, а також практичне впровадження.

Цифрова трансформація сфери фізичної культури та спорту передбачає

виконання ряду завдань, зокрема: побудова цифрової системи сфери фізкультури та спорту; забезпечення відкритої діяльності та прозорого механізму розподілу бюджетних ресурсів коштів між суб'єктами спортивної галузі на публічній ІТ-платформі; створення державних електронних реєстрів, що відображують всі параметри діяльності зацікавлених сторін сфери фізичної культури і спорту; розроблення та впровадження механізму взаємодії електронної картки спортсмена з медичною електронною картою, що спростить процедуру отримання дозволу на тренування чи виступу у змаганнях; прозоре фінансування спорту вищих досягнень на основі публічної ІТ-платформи та ефективний розподіл матеріально-фінансових ресурсів; визначення критеріїв ефективності роботи національних спортивних федерацій, оцифрування їх діяльності та прозорий автоматизований розподіл фінансових ресурсів; оцифрування об'єктів всієї спортивної інфраструктури і внесення повної та достовірної інформації до Єдиного електронного всеукраїнського реєстру спортивних споруд; оцифрування всіх існуючих фізкультурно-оздоровчих і спортивних послуг, створення механізму їх додавання до електронної бази; створення єдиного електронного календаря спортивних заходів для спрощення процедури погодження та звітності про їх проведення; створення механізму комунікації зі всіма зацікавленими суб'єктами у сфері фізичної культури та спорту в Україні [1].

Враховуючи той факт, що цифровізація публічного управління потребує нових знань і компетенцій серед безпосередніх суб'єктів реалізації публічної політики у сфері фізично культури і спорту, важливим є підписання Міністерством цифрової трансформації із Міністерством молоді та спорту меморандуму про співпрацю у частині цифровізації сфери фізичної культури і спорту і підвищення компетенції відповідних суб'єктів реалізації публічної політики [3].

Враховуючи, що цифровізація досліджуваної сфери торкається не лише безпосередніх надавачів послуг, але і її одержувачів, виникає необхідність підвищення цифрової грамотності й серед населення. З цією метою за підтримки Міністерства молоді та спорту України в Україні створено понад 1500 молодіжних хабів цифрової освіти [4].

Значна увага цифровізації публічного управління у сфері фізичної культури та спорту починає приділятися й на місцевому рівні, зокрема на рівні об'єднаних територіальних громад, що утворилися у процесі реформи децентралізації. Вагома роль у розвитку цифровізації публічного управління у сфері фізичної культури і спорту належить асоціаціям органів місцевого самоврядування,

зокрема, Асоціації міст України [5]. Асоціації міст України та Міністерство молоді та спорту України активно залучає усіх зацікавлених суб'єктів фізичної культури і спорту, зокрема відповідні структурні підрозділи органів місцевого самоврядування всіх рівнів, до процесу розробки та впровадження політики цифрової трансформації спортивної галузі. Наразі відбувається поширення, збір, та обробка електронних форм із рекомендаціями, зауваженнями, пропозиціями від органів місцевого самоврядування щодо цифровізації сфери фізичної культури і спорту.

З викладеного вище бачимо, що процес цифровізації в Україні наразі знаходиться лише на початковому етапі, потребує додаткових фінансових та організаційних ресурсів. Разом з тим, цифровізація фізичної культури і спорту сповільнюється через недостатньо налагоджену міжвідомчу комунікацію, надмірно ускладнені процедури затвердження різноманітних ініціатив та розробок, в тому числі законодавчих, природний спротив посадових осіб органів державної влади та місцевого самоврядування трансформаціям та інноваціям [6], нестачу кадрів відповідної кваліфікації, складні економічно-соціальні реалії.

Список використаних джерел:

1. Стратегія розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року. Затв. пост. Кабінету Міністрів України від 4 листопада 2020 р. № 1089. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-2020-%D0%BF#n9> <https://mizhiria-osvita.gov.ua/uploads/1-1.pdf>.
2. Проєкти цифрової трансформації. *Дія. Державні послуги онлайн*: веб-сайт. URL: <https://plan2.diia.gov.ua/projects>.
3. Мінцифра розпочинає реалізацію спільних проєктів із Мінмолодьспорт. *Міністерство та Комітет цифрової трансформації України*: веб-сайт. URL: <https://thedigital.gov.ua/news/mintsifra-rozpochinae-realizatsiyu-spilnikh-proektiv-iz-minmolodsportu>.
4. Десятки молодіжних центрів із усієї України стали хабами цифрової освіти. *Міністерство молоді та спорту України*: веб-сайт. URL: <https://sport.gov.ua/news/desyatki-molodizhnikh-tsentriv-iz-usiei-ukraini-stali-khabami-tsifrovoi-osviti>.
5. АМУ запрошує громади надати пропозиції Міністерству молоді та спорту у сфері діджиталізації. *Асоціація міст України*: веб-сайт. URL: <https://www.auc.org.ua/novyna/amu-zaproshuye-gromady-nadaty-propozyciyi-ministerstvu-molodi-ta-sportu-u-sferi>.
6. Бритоусова О. Цифровізація спорту в Україні. На папері чи в дії. *Цифрова економіка: тренди, ризики та соціальні детермінанти*. 2020. С. 255-263.